

در بازار نشان داد و خودرو با شوک قیمتی مواجه شد. بازار ارز در نیمه دوم سال جهش کم‌سابقه‌ای را تجربه کرد و به طور طبیعی کالای وارداتی قیمتی سنگین‌انگیز به خود گرفت. افزایش حدود ۱۰۰ درصدی قیمت تخم‌مرغ همه آمارهای دولتی مبنی بر تورم تک‌رقمی را به سخره گرفت. موج گرانی آغاز شد و همزمان ارائه لایحه بودجه ۹۷ و قصد دولت برای گرانی بنزین و قطع پاراننه نقدی موجب شد مردم به درستی فکر کنند قرار است با این مسئولان اقتصادی، ریاضت اقتصادی داشته باشیم. سیاست دولت نیز ایجاد حاشیه و مطرح کردن مسائل سیاسی و اجتماعی و به حاشیه واقعیت تلخ شد که بانکها در کشور قدرت پوشالی داشته‌اند و دمیونی زبندی بانکهای بزرگ و پرسابقه در همین دوران آشکار شد. زیان‌های چند هزار میلیاردی سهامداران نشان از یک واقعیت تلخ داشت و آن اینکه دوران رکود در بازار پولی فرا رسیده و بانکها و سهامداران باید جور برخی بی‌تدبیری‌های را بکشند. کاهش دستوری سود بانکی موجب شد بسیاری از سپرده‌ها از بازار پولی کشور به سایر بازارها از جمله بازار ارز سرازیر شود. همه اقتصاددانان متفق القول اعتقاد داشتند و دارند که نرخ سود بانکی زیاد بوده و هست اما کاهش دستوری نرخ سود بانکی تبعات جبران‌ناپذیری خواهد داشت. نرخ سود بانکی از ۲۰ درصد به ۱۵ درصد کاهش یافت اما همچنان بسیاری از بانکها و موسسات اعتباری سود تسهیلات را بالای ۱۸ درصد می‌گیرند. یکی از اهداف کاهش سود بانکی کمک به تولید و کاهش سود تسهیلات بود اما هیچ‌گاه این اتفاق نیفتاد و مانند کاهش سود سپرده، سود تسهیلات کاهش نیافت و تولیدکننده‌ها همچنان اسیر وام‌ها و سودهای کلان بانکی هستند. تبعات کاهش سود بانکی خیل‌سی زود خود را

و تغییرات اساسی در سطح مدیریت آن لازم است. سیاست‌های بانک مرکزی از سال ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۶ برای سپرده‌گذاران میلیونی موسسات مالی در دسترس ایجاد کرد و تجمعات زیادی از این بابت شاهد بودیم. تجمعاتی که حتی نمایندگان مجلس نیز آن را همراهی می‌کردند اما مهم‌ترین اتفاق اقتصادی در سال ۱۳۹۶ سیاست‌گذاری بانکی و پولی در کشور بود. بانک مرکزی به صورت دستوری نرخ بهره بانکی را کاهش داد و اعلام کرد کاهش سود بانکی دستوری نبوده است. سیاست‌های بانک مرکزی در زمان مدیریت ولی‌الله سیف دستخوش اتفاقات و حوادث بسیار شد که در نهایت منجر به این واقعیت تلخ شد که بانکها در کشور قدرت پوشالی داشته‌اند و دمیونی زبندی بانکهای بزرگ و پرسابقه در همین دوران آشکار شد. زیان‌های چند هزار میلیاردی سهامداران نشان از یک واقعیت تلخ داشت و آن اینکه دوران رکود در بازار پولی فرا رسیده و بانکها و سهامداران باید جور برخی بی‌تدبیری‌های را بکشند. کاهش دستوری سود بانکی موجب شد بسیاری از سپرده‌ها از بازار پولی کشور به سایر بازارها از جمله بازار ارز سرازیر شود. همه اقتصاددانان متفق القول اعتقاد داشتند و دارند که نرخ سود بانکی زیاد بوده و هست اما کاهش دستوری نرخ سود بانکی تبعات جبران‌ناپذیری خواهد داشت. نرخ سود بانکی از ۲۰ درصد به ۱۵ درصد کاهش یافت اما همچنان بسیاری از بانکها و موسسات اعتباری سود تسهیلات را بالای ۱۸ درصد می‌گیرند. یکی از اهداف کاهش سود بانکی کمک به تولید و کاهش سود تسهیلات بود اما هیچ‌گاه این اتفاق نیفتاد و مانند کاهش سود سپرده، سود تسهیلات کاهش نیافت و تولیدکننده‌ها همچنان اسیر وام‌ها و سودهای کلان بانکی هستند. تبعات کاهش سود بانکی خیل‌سی زود خود را

آیا دولت صدای اقتصادی ملت را در سال ۹۶ شنید؟

بانگ مرکزی!

خیلی‌ها بیکار شدند و چرخ صنعت آنچنان که باید نچرخید اما آمارهای دولتی تولید فراوانی داشت ۱۳۹۶ که به نام «اقتصاد مقاومتی: تولید - اشتغال» نامگذاری شده گزارشی ارائه بدهند، چرا که حاشیه‌های بسیار اقتصادی و همچنین سیاست‌های کج‌دار و مریز دولت مانع از رسیدن کشور به اقتصاد مقاومتی، تولید و اشتغال شد. به گزارش «وطن‌امروز»، سال ۱۳۹۶ سال حاشیه‌ها بود؛ سالی که عملاً رکود ادامه یافت و

دانش پورشیعی: سال ۱۳۹۶ به پایان رسید. سال پایان دولت یازدهم و آغاز به کار دولت دوازدهم با چند تغییر در تیم اقتصادی؛ محمدرضا نعت‌زاده جای خود را به محمد شریعتمداری در وزارت صنعت، معدن و تجارت داد، جهری جای واعظی را در وزارت ارتباطات گرفت و کراباسیان جانشین طبینیا در وزارت اقتصاد شد. در این سال قیمت کالاهای اساسی پرنوسان بود اگرچه در بازار جنس بود اما نرخ‌ها هر هفته و هر ماه نسبت به ماه و هفته قبل از آن و در مقایسه با سال‌های پیش از آن افزایش داشت. اوج این افزایش قیمت در بازار تخم‌مرغ رخ داد درست پس از زمانی که جنجال بر سر شیوع آنفلوآنزای مرغی شدت گرفت. در آن روزها هر دانه تخم‌مرغ تا ۱۰۰۰ تومان قد کشید و می‌رفت تا به بحرانی در کشور تبدیل شود. البته تولیدکنندگان اطمینان می‌دادند تولید در حال انجام است و بازار دچار کمبود نمی‌شود اما فروشندگان به این حرف‌ها کاری نداشتند و تا توانستند تخم‌مرغ‌ها را گران فروختند. ادامه واردات تخم‌مرغ به کمک تولید داخل آمد و بر نوسانات تخم‌مرغی مرهم گذاشت. در همان روزها که تخم‌مرغ‌ها

نوسانات تخم‌مرغی

دیگر بازارها نیز وجود داشت.

بررسی‌های «وطن‌امروز» در این سال نشان داد قیمت انواع کالاهای اساسی از جمله گوشت قرمز ۲۰ درصد، مرغ ۱۷ درصد، انواع برنج ایرانی ۵۰ درصد، حبوبات ۲۰ درصد، قندوشکر ۴۸ درصد، تخم‌مرغ ۴۵ درصد و جای خارجی ۲۲ درصد در مقایسه با سال ۱۳۹۵ افزایش داشت. در سئوی دیگر تولیدکنندگان، صنعتگران، بازرگانان، کسبه و اصناف از شرایط سخت تولید و کار و واردات کالاهای مشابه تولید داخل و قاچاق گله‌مند بودند و تأکید کردند صدای‌شان شنیده نمی‌شود. در این سال بسته‌های متنوعی از جمله «روغن تولید»، «پهسازی و نوسازی صنایع» و «حمایت از تولید و اشتغال» با اعتباری معادل ۵۰ هزار میلیارد تومان برای پرداخت وام و به واحدهای تولیدی از سوی بانک مرکزی و وزارت صنعت در دستور کار قرار گرفت. این طرح‌ها به ترتیب مربوط به رونق تولید ۱۰ هزار واحد صنعتی با اعتباری معادل ۲۰ هزار میلیارد تومان، نوسازی و پهسازی ۵ هزار واحد صنعتی با

شب‌های طلایی داشت، سایت ثبت سفارش خودرو پس از یک‌سال انسداد باز شد. این گشایش با افزایش تعرفه از ۴۰ تا ۱۵۰ درصد برای خودروهای از هزار تا ۳ هزار سی‌سی و از ۲۵ تا ۱۰۰ درصد برای خودروهای برقی همراه بود. علاوه بر این قیمت همه خودروهای صفر وارداتی چه آنها که در دوره ممنوعیت ثبت سفارش وارد شده بودند و چه آنها که پس از آزادی ثبت سفارش آمدند تا ۳۵ درصد افزایش پیدا کرد. آشفته بازار خودروهای وارداتی قیمت برخی مدل‌ها را ۱۰۰ تا ۲۰۰ و حتی تا ۵۰۰ میلیون تومان افزایش داد. از آن سو اما کیفیت خودروهای تولید داخل رشد چندانی نداشت و یاقشاری سازمان ملی استاندارد در ابلاغ و اجرای استانداردهای هشتادوپنجگانه سبب شد تولید خودروهای تک‌ستاره از جمله انواع پراید و پژو ۴۰۵ از سال ۱۳۹۷ متوقف شود. سانات تخم‌مرغی در

دانش پورشیعی: سال ۱۳۹۶ به پایان رسید. سال پایان دولت یازدهم و آغاز به کار دولت دوازدهم با چند تغییر در تیم اقتصادی؛ محمدرضا نعت‌زاده جای خود را به محمد شریعتمداری در وزارت صنعت، معدن و تجارت داد، جهری جای واعظی را در وزارت ارتباطات گرفت و کراباسیان جانشین طبینیا در وزارت اقتصاد شد. در این سال قیمت کالاهای اساسی پرنوسان بود اگرچه در بازار جنس بود اما نرخ‌ها هر هفته و هر ماه نسبت به ماه و هفته قبل از آن و در مقایسه با سال‌های پیش از آن افزایش داشت. اوج این افزایش قیمت در بازار تخم‌مرغ رخ داد درست پس از زمانی که جنجال بر سر شیوع آنفلوآنزای مرغی شدت گرفت. در آن روزها هر دانه تخم‌مرغ تا ۱۰۰۰ تومان قد کشید و می‌رفت تا به بحرانی در کشور تبدیل شود. البته تولیدکنندگان اطمینان می‌دادند تولید در حال انجام است و بازار دچار کمبود نمی‌شود اما فروشندگان به این حرف‌ها کاری نداشتند و تا توانستند تخم‌مرغ‌ها را گران فروختند. ادامه واردات تخم‌مرغ به کمک تولید داخل آمد و بر نوسانات تخم‌مرغی مرهم گذاشت. در همان روزها که تخم‌مرغ‌ها

اعتباری معادل ۱۰ هزار میلیارد تومان و حمایت از تولید و اشتغال ۱۰ هزار بنگاه اقتصادی و تامین مالی ۶ هزار واحد نیمه‌تمام با پیشرفت فیزیکی حداقل ۶۰ درصد بود اما نتیجه‌ای در بر نداشت، چرا که براساس آمار تا پایان ۱۰ ماهه امسال فقط ۱۵ هزار و ۹۵ واحد تولیدی موفق به دریافت تسهیلات رونق تولید به ارزش ۱۰ هزار و ۹۸۱ میلیارد تومان شدند. همچنین در قالب تأمین مالی بنگاه‌های تولیدی کوچک، متوسط و طرح‌های نیمه‌تمام با پیشرفت بالای ۶۰ درصد در راستای اقتصاد مقاومتی حدود ۴۱ هزار و ۶۶۶ واحد تولیدی برای تسهیلات رونق تولید ثبت‌نام کردند که در نهایت ۲۰ هزار و ۳۹۴ واحد تولیدی برای دریافت این تسهیلات به بانک معرفی شدند. در این میان اصناف از هرگونه امتیازی جاماندند چرا که متأسفانه در ترکیب کار گروه اشتغال استان‌ها، ابلاغی از سوی معاون اول رئیس‌جمهوری نامی از اتاق اصناف برده نشده در حالی که نقش ۳ میلیون واحد صنفی در شهرها و روستاها که بیش از ۶۰۰ هزار آن، واحدهای تولیدی هستند، در کمک به تحقق اقتصاد مقاومتی بر کسی پوشیده نیست. آمار تجارت نیز گویای آن است که ایران در هدف‌گذاری صادراتی تعیین شده، عقب است؛ هدف‌گذاری در سال ۱۳۹۶، رشد حدود ۲۲ درصدی صادرات و رسیدن به مبلغ ۵۰ میلیارد دلار بود که میزان صادرات در ۱۱ ماه نخست به حدود ۴۱/۵ میلیارد دلار رسید و پیش‌بینی می‌شود تا پایان اسفند به حدود ۴۵ میلیارد دلار برسد.

فناوری اطلاعات در سالی که گذشت؛ شبکه ملی اطلاعات شاید وقتی دیگر

پارسال ندارد و شبکه ملی اطلاعات چندین سال است که به فراموشی سپرده شده است. آذری جهری در دفاع خود در این زمینه گفته زمینه‌های فنی این شبکه را ایجاد کرده است. خارج از علاقه وزیر به امور فنی به نظر می‌رسد تمایلی هم در وزارت ارتباطات برای پیگیری پیام‌رسان یا موتور جست‌وجوگر ایرانی وجود ندارد.

تحریم فناوری به سبک آمریکایی

میانه‌های سال بود که ناگهان خبری مبنی بر حذف برنامه‌های ایرانی در گوگل‌پلی و اپ استور منتشر شد و تمام استرات‌پ‌های ایرانی را با شوک رو به رو کرد. تا کسسی‌های آنلاین، برنامه‌های آموزشی و برنامه‌های خدمات تحویل غذا از اصلی‌ترین متضرران این تحریم‌ها بودند. این دو قول تکنولوژی بعدها اعلام کردند دلیل این تحریم‌های ششان فشارهایی بوده که از سوی وزارت خزانه‌داری آمریکا به آنها وارد شده است اما این پایان ماجرا نبود و گوگل با مسدودسازی ۱۰۰ درصدی تمام قابلیت‌های برنامه‌نویسی در این بستر به کلی ارائه خدمات کاربردی را برای شهروندان ایرانی مسدود کرد. شاید وجود یک دیپلماسی قدرتمند ارتباطات می‌توانست از بار این تحریم‌ها بکاهد اما متأسفانه در سال جاری که شاهد این ماجرا نبودیم امید است در سال آینده وزیر جوان به خارج از مرزها هم نیمنگاهی داشته باشد.

تلگرام بدعهد، محبوب

سخت‌گامت بخوایم در حوزه ارتباطات ایران بنویسیم و اسمی از پیام‌رسان محبوب و البته پردسترس تلگرام نیاریم؛ تلگرامی که امروز ۴۰ میلیون مخاطب ایرانی دارد و طبق آمار رسمی وزارت ارتباطات بالغ بر ۱۸۰ هزار خانواده از آن ارتزاق

محمد نجار صادقی: سال ۹۶ را می‌توان یکی از بهترین سال‌ها در حوزه ارتباطات و فناوری اطلاعات نامید؛ انتخاب وزیری جوان و پرکار، سالی را رقم زد که فناوری در تمام بخش‌های اقتصادی نفوذ پیدا کند. برای جهری فرقی نمی‌کند درباره مسکن حرف بزند یا درباره اینترنت اشیا، او در مکتبی پرورش یافته که تنها به دنبال سیستم‌تیک کردن اطلاعات و مبارزه با فساد است. اجرای طرح رجیستری از نخستین گام‌های وی بود، طرحی که در آن دیگر موبایل‌های قاچاقی رنگ نخوردند. طبق آمار که گمرک اعلام کرده درآمد دولت از اجرای این طرح با احتساب ۲۰ درصد مجموع حقوق گمرکی و مالیات هر گوشی نزدیک به ۸۲ میلیون دلار بوده است اما این تمام ماجرا نیست، مهلت ۶ ماهه به شرکت سامسونگ و انحصار فروش محصولات اپل به یک شرکت از نکات زشت رجیستری بود که بعضاً شائبه وجود رانت را در اجرای این طرح به ذهن متبادری می‌کند. از افزایش ۲۰ درصدی قیمت موبایل هم باید به عنوان یکی از عواقب رجیستری نام برد. با همه این تفاسیر رجیستری ۶ ماه است عملیاتی شده و دست قاچاقچیان از یک منفعت میلیاردی کوتاه شده است. به نظر می‌رسد طرح رجیستری نخستین گام عملی آذری جهری در راستای پروژه مبارزه سیستمی با فساد در اقتصاد باشد که در سال آینده با سامانه املاک، سامانه جامع تجارت و سیستم‌های از این دست دنبال می‌شود.

چه خبر از شبکه ملی اطلاعات؟

شبکه ملی اطلاعات را می‌توان پاشنه آشیل وزارت ارتباطات در سال ۹۶ معرفی کرد. البته این کم‌کاری ربطی به امسال و

فاوا

دبیر شورای عالی فضای مجازی: شاید چند ماه دیگر تلگرام فیلتر شود

دبیر شورای عالی فضای مجازی با بیان اینکه شرکت گوگل روزانه یک میلیارد تومان از ایران بابت تبلیغات در فضای مجازی درآمد کسب می‌کند، عنوان کرد: فضای مجازی مقابل فضای حقیقی نیست، در واقع به دنبال بسط و گسترش آن است. احد آزادخواه نماینده مردم ملایر در مجلس در گفت‌وگو با فارس با اشاره به نشست غیرعلنی مجلس، گفت: در این نشست سیدابوالحسن فیروزآبادی، دبیر شورای عالی فضای مجازی و رئیس مرکز ملی فضای مجازی کشور گزارشی را از فضای مجازی و وضعیتی که ما در آن قرار داریم به نمایندگان ارائه کرد. وی افزود: دبیر شورای عالی فضای مجازی عنوان کرد فضای مجازی با رویکرد اجتماعی شدن و اطلاعاتی شدن جامعه پیش‌آمده و عصر ارتباطات به عصر اتصالات تبدیل شده است. وی خاطر نشان کرد: دبیر شورای عالی فضای مجازی اظهار داشت که فضای مجازی مسیر فضا را از مسیر سیاسی - اقتصادی به سمت اقتصادی - اجتماعی سوق می‌دهد و اگر ما امروز دیجی کالا نداشتیم مطمئناً امروز آمریکا حتماً وارد کشور شده بود. وی افزود: فیروزآبادی با بیان اینکه گوگل در ۶ سال گذشته هر هفته یک شرکت با قیمت بالای یک میلیاردی را خریداری کرده است، عنوان کرد سالانه ۴۸۰ میلیون دلار در سطح جهان در زمینه تبلیغات آنلاین در فضای مجازی هزینه می‌شود. وی تصریح کرد: فیروزآبادی گفت شرکت گوگل روزانه یک میلیارد تومان تنها از ایران برای تبلیغات درآمد دارد و ما سالانه ۴۰۰ میلیارد تومان هزینه تبلیغات پرداخت می‌کنیم. دبیر شورای عالی فضای مجازی درباره تلگرام گفت: این پیام رسان تاکنون به تعهدات خود عمل نکرده است و با ادامه این روند احتمال فیلتر شدن آن به صورت دائمی یا موقت در سال آینده وجود دارد. آزادخواه اضافه کرد: رئیس مرکز ملی فضای مجازی عنوان کرد که ما در حوزه فضای مجازی با خلأقانونی روبه‌رو هستیم و رئیس مجلس نیز گفت باید کمیسیون فرهنگی و کمیسیون فضای مرتبط‌تری همچون صنایع به موضوع فضای مجازی ورود کنند و وظایف خود را در این باره انجام دهند و خلأهای قانونی را ترمیم کنند.

خودرو

خودروهای انباری، آزاد می‌شوند
رئیس انجمن صنفی واردکنندگان خودرو اظهار داشت که خودروهای در گمرک مانده اردیبهشت به بازار می‌رسند. میثم رضایی در گفت‌وگو با تسنیم، با اشاره به شرایط کنونی شرکت‌های واردکننده خودرو در برابر مشتریان برای انجام تعهدات‌شان گفت: در جلسه مشترک با وزیر صنعت اطلاع یافتیم طبق نظر هیات دولت به گمرک ابلاغ شده همه خودروهای از قبل مانده در گمرک که ثبت سفارش معتبر دارند یا حتی بدون قبض انبار نیز هستند و سال تولید آنها از سال‌های ۲۰۱۵ تا ۲۰۱۷ است حتی اگر بالای ۴۰ هزار دلار است می‌توانند با ثبت سفارش جدید اجازه ورود به کشور را پیدا کنند تا مشکلات شرکت‌ها اعم از نمایندگی رسمی و غیررسمی و متقاضیان بازار بیشتر از این ادامه پیدا نکند و بازار ساماندهی شود. وی خاطر نشان کرد: بدون شک در نبود شرکت‌های گری مارکت افزون بر ایجاد انحصار، افزایش قیمت خودروها نیز رقم خواهد خورد که این نیز موجب زبان مصرف‌کنندگان می‌شود.

خانه

پیش‌بینی بازار مسکن در سال ۹۷
بازار مسکن در سال ۹۷ با رغبت کم سرمایه‌گذار برای ورود به این بخش روبه‌رو خواهد شد. مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و اقتصاد مسکن وزارت راه‌وشهرسازی با بیان این مطلب گفت: سیر کنونی بازار مسکن حاکی از آن است که قیمت‌ها نسبت به سال ۹۱ حدود ۴۰ درصد کاهش یافته است. علی چنگی در گفت‌وگو با تسنیم، افزود: بازار مسکن از سال ۹۱ به لحاظ قیمتی و به دنبال آن صدور پروانه و ساخت‌وساز، وارد رکود شد و سرمایه‌گذاری در این بخش کاهش یافت. چنگی نبود و کاهش تولید مسکن در آینده را از تبعات این رویه اعلام کرد و افزود: مقداری رکود در پروانه‌ها در سال‌های اخیر نتیجه افت قیمت‌ها بوده است. وی ادامه داد: شاخص قیمت مسکن در ۳-۴ سال اخیر ۷ تا ۸ درصد افزایش یافته است. این بدان مفهوم است که مثلاً ۱۰۰ واحد یک سرمایه‌گذار در بخش مسکن و یک سرمایه‌گذار در حوزه بانک (سپرده‌گذار) به ترتیب پس از ۳ سال به ۱۱۰ و ۱۷۰ واحد تبدیل شده است. وی تصریح کرد: در سالی که پشت‌سر می‌گذاریم نرخ ارز و اوتومیبل، سکه و طلا گران شد و نرخ رشد بازار بورس صعودی بود. وی یادآور شد: در تهران تعداد معاملات آپارتمان نسبت به پارسال حدود ۱۳ درصد افزایش یافته که این افزایش در ماه‌های آذر و دی بوده است.